

Saksfremlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	27.01.2026	Formannskapet
	12.02.2026	Kommunestyre

Spesifiserte kutt - Handlings og økonomiplan 2026 - 2029

Kommunedirektørens innstilling

1. Kommunestyret tar spesifiserte kutt fra Handlings- og økonomiplan 2026 – 2029 til orientering.
2. Kommunestyret utsetter kutt på Enhet for læring og integrering til etter at revidert budsjett er behandlet til våren. Beløpet utgjør kr 3 248 000,-.

Sammendrag

Kommunestyret vedtok ny Handlings- og økonomiplan for perioden 2026 – 2029 den 11. desember 2025. I punkt 19 i dette vedtaket gjorde kommunestyret følgende vedtak:

Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake med forslag til spesifiserte kutt (ifm generelle kutt) på første kommunestyremøte i 2026.

Kommunedirektøren startet arbeidet med å svare ut denne saken straks etter vedtaket.

I saksframlegget er det redegjort for hvordan kommunedirektøren foreslår å iverksette tiltak for å nå vedtatt kutt i 2026. I samsvar med gjeldende rutine er spesifikasjon gitt for tiltak i budsjettåret 2026.

Sum «generelle kutt» i vedtatt Handlings- og økonomiplan 2026:

Rammeområde	Generell kutt 2026	Kutt f-skap 2026	Kutt k-styre 2026	Sum kutt 2026
10 Politisk styring	-72			-72
100 Kommunedirektør	-625	-1 000		-1 625
140 Familiens hus	-813	-3 000	1 000	-2 813
200 Oppvekst og kunnskap	-1 228	-3 000		-4 228
210 Kommunale barnehager	-544			-544
220 Skoler	-1 856		-1 500	-3 356
300 Helse og velferd	-214			-214
306 Forebygging, mestring og helsetjenester i hjemmet	-1 319			-1 319
310 Heldøgns omsorg	-1 145			-1 145
330 Bo og habilitering	-1 191		-500	-1 691
340 NAV	-198	-1 000		-1 198
399 Inntekter RT				0
400 Samfunn og næring	-230			-230
401 Tekniske tjenester	-378	-1 500		-1 878
430 Plan, byggesak og oppmåling	-65			-65
440 Brann og beredskap	-127			-127
Sum	-10 005	-9 500	-1 000	-20 505

Saksopplysninger

Vurdering

Kommunalsjefene og enhetslederne har i felleskap utarbeidet tiltak for hvordan den generelle kutt i budsjettet skal gjennomføres i praksis.

I sin leveranse har enhetene levert spesifikke tiltak. I denne saken må kommunedirektøren omtale alle kutt som gjelder personale i generelle vendinger. Slike saker skal bl.a. drøftes med tillitsvalgte. Det har bare i begrenset grad vært tid til hensiktsmessig og tilfredsstillende medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjeneste på tiden som har vært til rådighet.

Politisk styring

Rammeområdet går i pluss for 2025 og det antas at rammen for 2026 vil holde også med vedtatt kutt.

Kommunedirektøren

Kommunedirektøren vil i 2026 holde stillinger vakante. I tillegg er det inngått ny avtale for levering av advokattjenester. Samlet forventes dette å gi en innsparing på kr 1 625 000,-.

Familiens hus

Det er vedtatt generelle kutt på kr. 2 813 000,- på dette rammeområdet. På barnevern skjer det endringer i administrasjonen som gir 813 tusen kroner kutt. Dette gir større belastning på øvrig ledelse.

Det er videre planlagt å avslutte innleie i barnevernet. Dette gir 2 mill. kroner i innsparing. Konsekvensen er

- større belastning på øvrige ansatte
- Fare for fristbrudd på saker
- Høyere terskel for å ta inn saker
- Barn og familier må vente lengre på å få hjelp
- Kvaliteten på hjelpen går ned
- Lavere kvalitet på saksbehandling

Oppvekst og kunnskap

Vedtatt innsparing på rammeområdet gir kr 4 228 000,- i kutt.

Oppvekst felles består av disse fire områdene:

- Oppvekst og kunnskap
- Bjørnsund leirskole
- Enhet for læring og integrering (ELI)
- Hustadvika kulturskole

Kommunedirektøren har valgt å fordele kuttene på Hustadvika kulturskole og Enhet for læring og integrering, da området oppvekst og kunnskap består av områder det ikke vurderes mulig å kutte utgiftene. Innenfor dette området ligger Tøndergård, skoleskyss, skolesamarbeid med Aukra, tilskudd private barnehager, utgifter til fosterhjemsplasserte elever i andre kommuner. Dette er avtaler og fakturaer kommunen ikke kan påvirke eller redusere gjennom året.

Bjørnsund leirskole budsjetteres med et overskudd, og skal man redusere utgiftene der, så vil det være og redusere bemanningen. Dersom det gjøres har vi ikke personell til å drive leirskolen, og den må legges ned.

Kuttene i oppvekst felles er fordelt med kr 1 011 000,- på kulturskolen og kr 3 248 000,- på enhet for læring og integrering.

Kutt på kulturskolen vil medføre reduksjon i to årsverk (4 ansatte for å oppnå helårsvirkning) og ingen innkjøp eller vedlikehold av dagens instrument/utstyr samt økt utleie av lokaler. Konsekvensene blir:

- Tap av 110 elevplasser tilsvarende tap av inntekter på kr.380.000
- Mister mulighet til å gi opplæring i slagverk, sang, kor, messing(aspirantopplæring) og direksjon
- Mulig tap av riktig fagkompetanse på fag vi står igjen med

- Mister kontakt med lokalt kulturliv (Bud skolemusikkorps og Hustadvika skolekorps) som da må kjøpe sine dirigenttjenester privat og går glipp av kommunens refusjonsordning (25% rabatt)
- Mister kompetanse som kan bidra til videreutvikling jfr. Rammeplan, som igjen kan skape inntekt
- Kommunen kan miste viktig kulturkompetanse som bidrar ellers i det lokale kulturlivet
- Mister gode samarbeid med kommunens grunnskoler-
- Mister muligheten til samarbeid med andre enheter som enhet læring og integrering (musikk som terapi)
- Mister muligheten til å gi 12 personer innenfor rus og psykiatri et dagtilbud de har hatt i kulturskolen siden 2019
- Kan måtte avvikle friplasser som ble innført i 2024
- Man kan videre måtte sette opp prisene såpass mye opp at det blir en for dyr aktivitet, og derfor et mer ekskluderende enn inkluderende tilbud
- Kulturskolen har siden 2020 (kommunesammenslåing) økt tilbudet med rundt 100 elevplasser, økt samarbeid med andre enheter, økt refusjonsordning, økt med tilbud innenfor visuelle kunsthøgskole og teater uten ekstra bevilgning.
- Potensielt dårligere kvalitet på instrument/utstyr som vil påvirke både undervisning og arrangement. Risikoen på sikt er at elever mister interessen og slutter.

Kutt på enhet for læring og integrering vil medføre reduksjon i stillinger med 4 årsverk. Beløpet utgjør kr 3 248 000,-.

Konsekvensen blir reduksjon fra 6 til 2 ansatte. Dette medfører bl.a.:

- Kan ikke ta imot 45 flyktninger slik vedtaket nå lyder. Kommunen vil da få reduserte statstilskudd. Flyktningene vil få et dårligere tilbud og minimal oppfølging. Dette vil gi økte sosialtjenesteytelser. Kan anta at psykiske lidelser og følelse av isolasjon og utenforskap øker. Tilbud til 55+ kuttes. Disse må få alle sine tjenester hos NAV. Kan forvente en direkte konsekvens at tilskuddet fra staten til norskopplæring reduseres pga færre flyktninger til kommunen. Reduserte stillinger i norskopplæringen. Dårligere tilpasset opplæring. Ingen oppfølging i praksis. Dårligere resultat i å få flyktninger i arbeid. Økte sosiale utgifter for Hustadvika kommune. Norsktilskuddet har tidligere gått til å dekke ulike lovpålagte oppgaver for eksempel tegnspråkoplæringen som blir gitt til elever i grunnskolen i Hustadvika kommune. Dette vil bli en kostnad som grunnskolene må bære selv.
- Enheten vil få store utfordringer med å drifte Mitt intro, noe som vil innebære et tap på 800 000 i året.
- De statlige overføringene vil bli små og kun gå til det aller nødvendigste prioriterte oppgavene innenfor integreringsarbeidet. Dette vil få store konsekvenser for enhet for læring og integrering, grunnskolene, NAV og de tjenestene som ikke er i stand til å dekke sitt eget overforbruk.

Kommunale barnehager

Vedtatt kutt utgjør 544 tusen kroner. Tiltaket består av reduksjon i stilling med 80 %. Konsekvensen er mindre stabilitet i barnehagen når det gjelder bemanning, økt risiko for sykefravær på grunn av økt belastning for andre ansatte. Mindre kompetanse og lavere kvalitet i barnehagen, mindre voksenkontakt for barna. Lavere bemanning kan gi risiko for at barn får vedtak da de ikke kan følges opp godt nok med den generelle bemanningen.

Skoler

Vedtatt kutt utgjør kr 3 356 000,-. Tiltakene som er planlagt betyr reduksjon i 5 årsverk lærerstillinger fra august 2026 og reduksjon på 5 årsverk fagarbeidere fra august 2026.

Konsekvensen av kutt er slik:

- Dette vil føre til at en må slå sammen trinn og klasser. For de minste skolene vil dette kunne medføre en ytterligere få-deling. Det vil også føre til større klassegrupper for skoler med paralleller
- Mindre tilgang til pedagogiske ressurser i klassene. Vanskelig å følge kompetansemålene.
- Færre voksne i klasserommet betyr mindre tid til hver enkelt elev.
- Sosial oppfølging av elevene blir dårligere med færre voksne. Alle barn trenger støtte og veiledning av voksne.
- Store grupper med elever som har individuelt tilrettelagt opplæring på tvers av klasser/trinn.
- Særskilt språkopplæring etter §3-6 i opplæringsloven vil bli på et minimum, dette vil føre til at elever ikke lærer seg språket så raskt som de kunne.
- Reduserte muligheter for tidlig innsats.
- SASFO vil ikke kunne drives etter rammeplan der en skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn. Dagene vil kun være preget av tilsyn da bemanningen må kuttes betraktelig. Barn som i skolen har vedtak på tett voksentetthet, vil ikke få det på SFO.

Helse og velferd

For helse og velferd felles vil innsparingskravet på kr 214 000,- bli dekt inn med streng tildeling av pårørendestøtte (tidligere omsorgslønn) og ved å unngå overliggere. Utover dette er de fleste midlene knytt opp til lønnskostnader og avtale med Aspekt Hustadvika AS.

Forebygging, mestring og helsetjenester i hjemmet.

Legetjenesten: Mindre bruk av innleid lege. Mestring: Ikke leie inn vikarer ved fravær. Hjemmetjenesten: Begrense innleie og bruk av overtid til et minimum i hjemmesykepleien, personlig assistanse og i praktisk bistand i hjemmet. Helse og Rehabilitering: Ikke leie inn vikarer ved langtidsfravær.

Samlet gir dette en innsparing på kr. 1 319 000,-.

Heldøgns omsorg

Rammeområdet kan ikke gå inn i detaljer på hvordan de skal spare inn 1,145 mill. Men de har laget en detaljert og utfyllende plan. Dette vil bli fulgt opp med drøftinger med tillitsvalgte og samtaler med ansatte osv. Ny organisering

innebærer også muligheter for kalibrering mellom tjenestestedene som vil gi innsparinger.

Bo- og habilitering

Samlet krav til innsparing her utgjør kr. 1 691 000,-.

Endret omsorgsnivå på tjenestemottaker – flytting av tjenestemottaker til riktig tjenestenivå - innsparing av personalutgifter og følge mestringstrapp også for beboere i bo og habilitering er tiltakene som nå blir utført. Det er beregnet å utgjøre en innsparing på kr. 1 191 000,-.

I tillegg arbeides det med å samdrifte tjenesteområdene og ressursene ut fra behov. Ved avvikling av bolig, vil enheten se på sammensetting av tjenestemottakere. Det arbeides med mestringstrapp lokalt i bo og habilitering, for å kunne bosette tjenestemottakere på bolig der sammensetning og bruk av ressurser blir brukt mer hensiktsmessig ut fra behov. Samlet er innsparing som følge av disse tiltakene beregnet til kr. 500 000,-.

NAV

NAV skal kutte kr. 1 198 000,-. NAV skriver at de vil vurdere kvalitet i sine tjenester når det gjelder økonomisk råd og veiledning (bl.a fatte flere §17 vedtak). De vil videre vurdere om det er lovpålagte tjenester de utfører.

NAV vil redusere utbetaling av økonomisk sosialhjelp (alle inkl flyktninger): Kartlegge hvilke enkeltpersoner som får høye utbetalinger og vurdere om de kan ha rett på andre ytelser (statlig), vurder om det er familier med høye utbetalinger av økonomisk sosialhjelp som kan ha rett på andre statlige ytelser eller tiltak, evt. kvalifiseringsprogram. Dette krever tett og koordinert oppfølging av veiledere.

Samfunn og næring

Samfunn og Næring er kuttet med kr. 230 000,-. Her blir stillinger stående vakante en periode for å oppnå innsparing. En avtale er under reforhandling og vi forventer reduksjon av utgiftene.

Tekniske tjenester

Innsparing utgjør kr. 1 878 000,-.

Reduksjon av utgifter til plenklipping i kommunen og reduksjon av kjøp av tjenester til vedlikehold på vei. Plenklipping kostet kommunen 1,5 mill. kroner i 2025. Det gjelder kjøp av tjenester. I tillegg kommer bruk av egne ressurser. Her har vi ikke nøyaktige tall p.t.

I tillegg reduksjon en stilling med 60 %. Reduserte utgifter til kurs, konferanser mm.

Plan, oppmåling og byggesak

Krav om kutt på kr. 65 000,- oppnås gjennom redusert bruk av overtid.

Brann og beredskap

Dette rammeområdet skal kutte kr. 127 000,-. Dette oppnås ved vakanse i stillinger, reduksjon stilling og kursing i egenregi.

Økonomiske konsekvenser

I utgangspunktet gir denne saken ingen endringer i rammer, jfr. Vedtaket i punkt 19.

Ved behandling av statsbudsjettet for 2026 ble det i desember bevilget samlet over 8 mill. kroner ekstra til Hustadvika kommune. En del av dette beløpet gjelder tekniske endringer som bl.a. kutt i øremerkede tilskudd og innlemming i rammetilskuddet. Dette gir ikke midler disponible for kommunestyret i 2026. Etter å ha korrigert for slike beløp er det igjen et beløp på 7,4 mill. kroner som er til kommunestyrets disposisjon. Dette beløpet er disponibelt i revidert budsjett til våren.

I rammen for Oppvekst og kunnskap foreslås det kutt i rammen. Det er da ikke tatt hensyn til at kommunestyret i samme møte vedtok å ta imot 45 flyktninger. I formannskapets innstilling ligger det inne kun et forventet mottak av 20 flytninger. Kommunestyrets vedtak sak 104/2025 Anmodning bosetting i 2026, gir kommunen betydelig større inntekter (og tilsvarende større utgifter). Også denne saken hører hjemme i revidert budsjett til våren. Kommunedirektøren vil likevel gi opplysninger om dette i denne saken. Det vil være meget uheldig å nå gjøre kutt i rammen siden behovet for ressurser vil bli større i løpet av året. Kommunedirektøren foreslår derfor at kutt på Enhet for Læring og Integrering blir utsatt inntil revidert budsjett er vedtatt.

Klima og miljøkonsekvenser

Saken har ingen direkte klima og miljøkonsekvenser.